

Včeraj zvečer se je pripetil neznan dogodek, a postalo nam je vsem toplo okrog srca. Naši domobranci, ki so stali že dolgo v kritjih, so dobili poželenje po krompirju. Nekemu podčastniku je šinila misel v glavo, ko je videl velike krompirje poleg okopov. Vojaki, je rekel, kako dobri bi bili sedaj pečeni krompirji. Komaj je izpregovoril te blažene besede, že je nastalo živahno gibanje po vsem okopu. Kar po vrsti so se javili vojaki: gospod četovodja, jaz jih prinesem, gospod četovodja, ali jih bo dovolj en krušnjak? Rečeno, storjeno! Dva domobranca sta se splazila iz okopa, njima so sledili trije, štirje, a potem pet, končno deset mož. Vse njihovo orožje je obstajalo iz lopat. Plazili so se po trebuhu kakih 100 metrov daleč, dokler niso dospeli do polja, kjer se je nahajal krompir. Ostali so čakali v okopu z nestrpnostjo, kaj se zgodi. Vsi so bili pripravljene, da priskočijo tovarišem takoj na pomoč, kakor hitro bi bili napadeni. Preteklo so minute in minute. A glej! — Kar nenadoma se je tudi iz ruskega okopa priplazilo deset mož z lopatami. (Tudi oni so imeli za cilj: krompir na njivi. Prišli so zelo oprezno. In tako smo kopali potem na eni strani njive krompir mi, a na drugi strani pa Rusi. Rusi so se nam pričeli vedno bolj približevati. Na naše velikansko začudenje in strmenje smo opazili, da so se naši in Rusi, potem ko so si nabrali dovolj krompirja, veselo pozdravili in odšli nato vsi brez vsakih skrbi nazaj v okope. Ni trajalo pol ure in med obema sovražnima okopoma se je pričelo zopet strahovito streljanje.

Na bojišču se moli rožni venec

Anton Goljat, doma v Mihovcah, župnija Cirkevce, ki služi pri 87. pešpolku, piše iz Galicije: Dragi stariši in sestre! Srčno vas pozdravim in vam želim vse dobro. Tukaj nas pa Rusi ved o pozdravljajo z granatami in šrapneli, mi pa nje. Cele noči ni miru. Na god Vseh svetnikov smo v streljskih okopih skupno molili rožni venec, pa smo morali prehati, ker je začelo tako grometi, da nismo več vsak svoje besede slišali in začeli smo tudi mi pokati. Tako je zmiraj. Kdar ni zraven, si tudi ne more misliti, pa tudi ne verjeti, kako je tukaj. Med bojem vedno molimo. Marsikateri doma ni poznal Boga, a tukaj ga kliče vse na pomoč in pa Marijo. Moje tudi vi za nas doma skupno. Jaz še vedno na Boga zaupam, zato prehudu ne trpim in vse voljno prenašam. Ako mogoče mene ne bo več nazaj, pomagajte vi po svojih močeh takim revežem, ki bodo prišli domov brez roke ali pa brez noge. Veliko vam ne smem pisati, kako je tu. Preslabo še ne stojimo in mislim, da se bo kmalu odločilo. Jaz sem še zdrav dozdej, Bog daj, da bi ostal tudi za naprej. Pozdravljam vse sorodnike in sosede, posebno pa vas, ljubi starši in sestre! Vaš Anton.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 25. novembra.

Nemci nam morajo biti večno hvaležni za pomoč, ki jim jo Avstrijci nudimo v tej vojski. Naš dobri cesar je zares zvest zavezanik, ki svojih prijateljev tudi v nesreči ne zapusti. V Belgiji so pri zavzetju belgijskih trdnjav naši topovi igrali glavno vlogo. Belgija je zasedena, ker smo mi izredno veliko pomagali. Pred Lvovom, za Lvovom in Przemyslom smo mi prevzeli na-se ves silovit supeh ruske premoči, da niso mogle ruske čete udreti proti Berolinu. Sedaj se sicer bori mahten del nemške armade pod generalom Hindenburgom ob naši strani, a tudi sedaj se nosimo mi težje breme. Vse smo storili, da smo olajšali Hindenburgu umikanja izpred Varšave in sedaj zopet podprli njegovo obkoljevalno prodiranje proti črti Varšava—Ivangorod. Ne vemo, če se bo Hindenburgu obkoljevalno postopanje posrečilo, gotovo pa je, da smo mi v polni meri storili svojo dolžnost. Umaknili smo se v Karpatih, da smo ruske čete tam dalje proč zvalili od glavne ruske moči, pustili smo obkoliti Przemysl, smo zaposlili tem več ruskih čet in med Krakovom in Čenstohovom smo začeli krepko napadati, da se tudi od tukaj proč ne morejo vzeti ruske čete za pomoč proti Hindenburgu. Vendar se v vojaških krogih dvomi, da bi se Hindenburgu posrečila obkolitev, ker so dobili Rusi iz domovine novila svežih čet, ki so jih postavili proti Hindenburgu.

Avstrijske čete so pri Pliči in Wolbromu severoizhodno od Krakova dosegle lepe uspehe.

Težavna borba z Rusi.

Dunaj, 23. septembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Na Rusko-Poljskem se odločitev ni padla. Naša in nemška armada napadeta sovražnika na izhodni strani Čenstohova in severoizhodno od Krakova. Pri zavzetju mesteca Pilica (severno od Krakova) so naše čete včeraj (nedeljo) ujele 2400 Rusov. Ogenj naših težkih topov ima velik uspeh. Ruske čete, ki so prekoračile spodnji tok reke Dunajec, niso mogle prodreti naše bojne čete. Vojni položaj se je tako razvil, da je naša armada posamezne gorske prelaze v Karpatih začasno prepustila sovražniku. Dne 20. novembra je posadka v Przemyslu — napravila izpad in je ruske obkoljevalne čete potisnila daleč nazaj. Rusi si sedaj ne upajo več tako daleč pred trdnjavo, da bi jih začeli trdnjavski topovi.

Položaj na bojišču ugoden.

Berolin, 23. novembra.

Vojaški strokovnjak-poročevalec angleškega lista „Morningpost“ je mnenja, da je strategični položaj avstrijske in nemške armade na izhodu proti Rusom sedaj ugodnejši, kakor je bil tedaj, ko sta zavezniški armadi udrla na Rusko-Poljsko. Nemci se borijo sedaj v bližini nemške meje in se jim pri nadaljnjem bojevanju ni treba bati posebnih težav, a Rusi imajo za svojim hrbtom povsod le slabo izboljšane ceste za zvezo med posameznimi armadami. — Rusi imajo zvezo s svojo armado, ki stoji pri Krakovu in v Galiciji, le po velikem ovinku. Ruska armada razpolaga sedaj z jako močnimi rezervami.

Rusko uradno poročilo.

Milan, 23. novembra.

Iz Petrograda se brzojavlja: Poročilo ruskega generalnega štaba, izdano dne 20. novembra, se glasi: Nemška armada se trudi, da bi rusko bojno črto, ki se razprostira med rekama Wartho in Wislo, predrla. Ruska ofenziva, s katero so pričeli v četrtek, dne 19. novembra, je imela delni uspeh. Posrečilo se je namreč ruskim četam, da so severoizhodno od mesta Lodz odvzele Nemcem težko baterijo in 10 strojnih pušk. Poleg tega so Rusi ujeli več sto Nemcev. Na črti Čenstohov—Krakov se vršijo hudi boji, ki pa se pravilno razvijajo.

Bitka se ugodno razvija.

Dunaj, dne 24. novembra popoldne.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Bitka na Rusko-Poljskem se kljub hudemu mrazu na obeh straneh krepko nadaljuje. Naše čete so zavzele več važnih postojank, so pridobele posebno v prostoru proti Wolbromu in na obeh straneh mesteca Pilica prostor ter so ujele mnogo Rusov.

Splošno je položaj nespremenjen. V naši državi se nahaja sedaj 110.000 vojnih ujetnikov (Rusov in Srbov), med njimi 1000 častikov.

Boji za Karpatate so manjšega pomena.

Dunaj, dne 24. novembra.

List „Neues Wiener Journal“ je dobil iz Budimpešte sledečo brzojavko: Istočasno ko je naša glavna armada na povelje vrhovnega poveljstva nastopila splošno umikanje, kar je bilo že poprej v vojnem načrtu določeno, se je moral umakniti tudi oni del naše armade, ki je imel zasedeno karpatsko gorovje na galicijski strani. Akoravno se bo bitka, ki se že celih 9 dni bide na Rusko-Poljskem, odločila na ruskem ozemlju, vendar se lahko z vso gotovostjo trdi, da bodo Rusi začeli napadalo prodirati preko Karpatov. Boji pa, ki se bidejo ob in na Karpatih, nimajo skoro nobenega upliva na razvoj bojev na Rusko-Poljskem in so tudi v vsakem drugem oziru le malo pomembni.

Mimo Krakova in čez Šlezijo se vsak dan odpošlje na tisoče ruskih ujetnikov v Avstrijo.

Na Rusko-Poljskem preti povoderj.

Krakov, dne 24. novembra.

Poljski list „Czas“ poroča: Oporni jezovi rek Visle, Sana, Wisloka in Wistok, ki tečejo čez zahodno in srednjo Galicijo ter Rusko-Poljsko, so vsled vojske zelo poškodovani. Ti jezovi, ki so bili svoj čas zgrajeni z velikimi žrtvami in težavami, so dosedaj leta in leta obvarovali obširne pokrajine in doline gor in omenjenih rek pred jese skimi in spomladnimi povodnjami. Ker se je z okopi in topovskimi krogli te jezove na mnogih mestih zelo poškodovale, se je bal, da nastopi vsled izredno mnogo padlega s ega velike povodnji, ki bodo ogroževale tudi armade v Galiciji in na Rusko-Poljskem.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 25. novembra.

Belgrad še ni padel! O bojih, ki se bidejo okrog Belgrada, uradno poročila molčijo. Naši topovi so porušili že vse vojašnice in javna poslopja v Belgradu. Da je padec mesta Lizu, izpričuje dejstvo, da se morajo vse ženske in otroci izseliti iz Belgrada. Pri Lazarevcu (25 km severoizhodno od Valjeva) so naši zasedli višine, na katerih so imeli Srbi močne postojanke. Naša glavna armada, ki stoji na južni in južnoizhodni strani Valjeva, je imela večdnevni odmor, da se okrepi za novo bitvo.

Naši so pregnali zadnji teden Srbe in Črnogorce iz južnoizhodne Bosne. Vse z veliko radovednostjo pričakuje, kaj bo storila Bolgarija. Nekateri glasovi pravijo, da bo postavila Bolgarija proti Grkom 100.000 mož in proti Srbom ravno toliko, kakor hitro bodo naše čete dospеле do Niša.

Naše prodiranje v Srbijo.

Graški listi poročajo: Srbi se vojskujejo v poletnih uniformah. Iz Belgrada so odstranili prebivalstvo. Na deželni cesti se vozi na vozeh na tisoče žen in otrok iz Belgrada proti Kragujevcu. Naše postojanke so izvrstne. Za Valjevom so zadele naše

čete na trdovraten odpor, a naša artilerija neprestano obstreljuje sovražnikove strelske jarke.

Novo zbiranje srbske armade.

Graški listi poročajo iz Sofije: Srbski listi v Nišu presoja položaj srbske armade še vedno kot ugoden. Trde, da gre zdaj le za to, da se zberejo srbske čete na mestu, ki je za nje ugodnejše. Srbski f'skovni urad poroča o bojih zadnjih dni, da se je položaj začasno izpremenil, a da se že čez nekaj dni slika Srbom ugodno spremeni. Širša javnost pa seveda zavijanjem ne verjame in se ne pusti varati, ker skrbe ranjenci za resnična poročila o položaju. Kljub temu hočejo Srbi braniti svojo deželo do zadnjega moža.

Ciganski otok naši osvojili.

Ciganski otok leži med Zemunom in Belgradom. Naši so ga zapustili iz taktičnih razlogov, nakar so ga zasedli Srbi. Zadnje čase so ga naše čete zopet z žrtvami iztrgale Srbom.

Nove srbske izgube pri Valjevu.

Solun, 21. novembra.

Srbi so imeli v novjših bojih v prostoru pri Valjevu zopet velike izgube. Do sedaj so poslali v Bitolj v Novi Srbiji nad 800 ranjencev, katere so spravili v zasebna stanovanja, ker so bolnišnice in javna poslopja že prenapolnjena samih ranjencev.

Slovenska Belgija.

Petrograjski list „Utro Rosije“ piše pod nadpisom „Slovenska Belgija“: Dvozeva je predpisala Srbiji isto vlogo, kakor Belgiji. Črni dnevi čakajo nam sorodno Srbijo. V teh težkih dneh so jo nam odrgali naši odkriti in tajni sovražniki. Srbija je pa nastopila junaško na pozorišču in junaško prenaša slovenska Belgija svojo drugo preizkušnjo. V teh za Srbijo žalostnih in težavnih trenutkih bide srce cele Rusije za Srbijo. Tudi nad Belgijo se vlada, a Belgija še ni premagana. Zgled in usoda Belgije je občudovanja vredna. Tudi Srbi naj se pripravljajo na to usodo, in naj bodo pripravljene, da nastopajo na tisto pot, na kateri sveti luč slave.

Srbi in Črnogorci pregnani iz južne Bosne.

Sarajevo, 24. novembra.

List „Bosnische Post“ poroča dne 21. nov.: Ko o naše čete pregnale Srbe in Črnogorce iz izhodne osne, posebno iz okolice Sarajeva, ter so osobito v ojih za Romanjo-planino prizadrale sovražniku velike izgube, je bilo potrebno, da se upadle sovražne čete rezele tudi iz južnoizhodnega bosanskega kota. Ob enem, ko je naša glavna armada začela prodirati v Srbijo, so naša kroela, ki so stala na južno-izhodni strani Sarajeva, krepko preganjala iz našega ozemlja Srbe in Črnogorce, ki so upadli v južnoizhodni kot Bosne. Z gotovostjo se pričakuje, da bo ta del Bosne kmalu popolnoma očiščen sovražnika. Iz treh južnobosanskih mest je bil sovražnik že pred več dnevi pregnan. Od četrta (dne 19. novembra) naprej se nahaja v teh mestih avstrijska posadka. Sovražne čete, ki so bile pomnožene z komitaškimi oddelki, so deloma že vržene čez mejo. Del teh čet pa se je umaknil proti Cajnici (ob srbsko-črnogorski meji, južnoizhodno od Sarajeva), odkoder pa bodo tudi že v kratkem pregnane.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 25. novembra.

Ako pogledamo Avstrijci na Francosko bojišče in primerjamo ondotni položaj Nemcev z našim položajem v Galiciji, potem nam pri Bogu ni treba biti malodušnim. Nemci in Francozi so po splošni sodbi na bojišču približno enakoštevilni. Vendar Nemci do besedno le korakoma napredujejo. Proti nam pa je nastopala v Galiciji večkratna premoč, vključ temu smo dosegli marsikateri uspeh in svoje umikanje izvedli vsakokrat strogo po načelu in v najlepšem redu. S francoskega bojišča te dni zopet ni nič posebnega poročati, razven, da je v obče nemški položaj ugodnejši kakor francoski.

Hude posledice slabega vremena za Francijo.

Rim, dne 23. novembra.

Rimski list „Messagero“ poroča, da francoska armada hudo trpi vsled grozne zime, ki se je pojavila v severni Franciji. Vse bolnišnice so napolnjene z bolniki. V Franciji se bojijo, da bo tudi letošnja zima tako huda, kakor je bila l. 1870 za časa francosko-nemške vojske. Vsled slabih cest se vozovi s strelivom le prav težko spravijo do bojne črte in vojskovanje postaja od dne do dne težavnejše. Vključ temu, da vlada trenotno mir, se vendar zdi, da snujejo Nemci nove naklepe.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 25. novembra.

Na Kavkazu je prišlo med Turki in Rusi do spopadov pri Akabi, Zazvetlarju in Köpriköju. V teh bojih so bili Rusi poraženi in so se morali umakniti,